מהדורה למורה – יש פרחים

נתן יונתן · שיר · שירה · גרסת רגיל

במהדורה זו: מפתח תשובות לכל התרגילים, הצעות לתשובות פתוחות ומחוון קצר. בדפי התלמיד: שם/כיתה/תאריך, חלק א׳ (הבנה), חלק ב׳, חלק ג׳ (כתיבה) וכרטיס יציאה לגזירה.

תשובות – חלק א׳ – הבנה

תרגיל 1: 1–**ב** (את הדם שנשפך בשדה) · 2–**ב** (לנער) · 3–**ב** (עוברים וחולפים) · 4–**ב** (לא לקטוף פרחים) · 5–**ב** (אדום)

תרגיל 2: 1–**לא נכון** (הנער – סקרן) · 2–**נכון**

תרגיל 3:

1. הוא פונה לנער ומבקש ממנו לא לקטוף את הפרחים.
2. שדה פרחי זהב וחצבים, שדה פרגים אדומים (שהיה בו דם), שדה קוצים נטוש שנחרש, ושדה לבן של אבנים (בית קברות).
3. "יש פרחים שבני חלוף, יש פרחים שעד אינסוף נשארים במנגינה" – וגם הבקשה לא לקטוף.

תשובות – חלק ב׳ – מושגים וכלים ספרותיים

תרגיל 4: 1–**א** · 2–**ב** · 3–**ג** · 4–**ד**

תרגיל 5: 1–**סמל** · 2–**האנשה** · 3–**ניגוד**

תשובות – חלק ג׳ – חשיבה וכתיבה

תרגיל 6: הצבע האדום של הפרגים מזכיר את הדם של הלוחמים שנפלו שם. הטבע ממשיך לצמוח, אבל גם "זוכר".

תרגיל 7: יש דברים ואנשים שאינם חיים עוד, אבל ממשיכים להתקיים בשירים, בזיכרון ובסיפורים – הם לא נעלמים.

תרגיל 8: תשובה אישית: הפרחים מרככים את העצב, מראים שהחיים ממשיכים ושומרים על הזיכרון בדרך עדינה.

תרגיל 9: מחוון קצר: שמירה על פרטי העלילה (3), נקודת מבט עקבית (3), תיאור רגשות ומחשבות (2), לשון ופיסוק (2).

כרטיס יציאה

תשובות אישיות. תשובה מלאה: עונה על השאלה, נשענת על פרט מן היצירה, כתובה במשפטים שלמים ובסדר הגיוני.

• שאלה לדיון בכיתה: איך לדעתכם אפשר לשמור על זיכרון של אנשים ומקומות? מה הכי מתאים לכם – שיר, סיפור, טקס, מקום?

• אפשר לקשר ליום הזיכרון, אך השיתוף האישי הוא רשות בלבד.

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

יש פרחים

נתן יונתן · שיר · שירה

תזכורת קצרה: הדובר פונה לנער ומראה לו שדות שונים: שדה פרחי זהב שנר החצבים דולק בו, שדה פרגים אדומים שגדל במקום שבו היה פעם קרב ונשפך דם, שדה קוצים נטוש שחוזר להיות שדה זרוע, ושדה לבן ושקט שבו אבנים "בוכות" פרחים. בין התיאורים חוזרת פנייה: אל תקטוף, נער. השיר מסביר שיש פרחים שחולפים מהר, ויש פרחים שנשארים לנצח במנגינה – כלומר בזיכרון ובשיר. כך הפרחים הופכים לסמל לזיכרון של מי שאינם עוד.

חלק א׳ – הבנה

1 הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מסמלים הפרגים האדומים בשיר?
○ א. אביב ○ ב. את הדם שנשפך בשדה ○ ג. פרחים לחג ○ ד. אהבה
2. לאיזה גיבור פונה הדובר?
○ א. לאב ○ ב. לנער ○ ג. לחייל ○ ד. לציפור
3. מה פירוש "בני חלוף"?
○ א. נצחיים ○ ב. עוברים וחולפים ○ ג. גבוהים ○ ד. ריחניים
4. מה הדובר מבקש מהנער?
○ א. לקטוף פרחים ○ ב. לא לקטוף פרחים ○ ג. לרוץ בשדה
5. איזה צבע הפרגים?
○ א. כחול ○ ב. אדום ○ ג. לבן

2 קראו כל צמד: דמות – תכונה. סמנו נכון או לא נכון. אם לא נכון – כתבו את התכונה הנכונה.

#	דמות – תכונה	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
1	הנער – רגיש ומבוגר	נכון / לא נכון	
2	הדובר – רגיש ומבוגר	נכון / לא נכון	

3 ענו במשפט או שניים.

1. למי פונה הדובר לאורך השיר ומה הוא מבקש ממנו?

2. אילו שדות מתוארים בשיר? מנו שלושה.

3. איזו שורה חוזרת כפזמון?

חלק ב' – מושגים וכלים ספרותיים

4 התאימו כל כלי ספרותי לדוגמה שלו מן היצירה. כתבו את האות המתאימה.

#	כלי ספרותי	האות		דוגמה מן היצירה
1	סמל		א	הפרחים הם סמל לזיכרון ולאנשים שאינם עוד; הפרגים האדומים מסמלים את הדם שנשפך.
2	חזרות		ב	הפנייה "אל תקטוף" והפזמון "יש פרחים" חוזרים ויוצרים שיר מושר.
3	האנשה		ג	האבנים "בוכות" פרחים והשדה "זוכר" – הטבע מקבל רגשות של אדם.
4	ניגוד		ד	פרחים בני חלוף מול פרחים שעד אינסוף; יופי מול כאב.

5 השלימו את המונח המתאים מתוך מחסן המילים.

מחסן מילים: ניגוד האנשה סמל חריזה

1. _____ – דבר מוחשי שמייצג רעיון גדול ממנו
2. _____ – מתן תכונות של בני אדם לדבר שאינו אדם
3. _____ – העמדה זה מול זה של דברים הפוכים כדי להבליט אותם

חלק ג' – חשיבה וכתיבה

6 שאלת פרשנות

מה הקשר בין הפרגים האדומים לבין הדם שהיה בשדה?

7 שאלת פרשנות

מה פירוש "נשארים במנגינה"?

8 שאלת הערכה – הביעו עמדה ונמקו

השיר עוסק בזיכרון ובאובדן, אבל מתאר פרחים יפים. האם הבחירה הזאת מצליחה בעיניכם? נמקו.

9 משימת כתיבה

בחרו מקום שאתם מכירים (שכונה, פארק, חוף) וכתבו בית שיר שבו פרח או עץ "מספר" מה קרה שם פעם.

כרטיס יציאה

יש פרחים · שם: _____

1. איזה אמצעי אמנותי זיהיתי היום ואיפה?
2. במשפט אחד: מה המסר של השיר שלמדנו?
3. איזו תמונה מן השיר נשארה איתי ולמה?